

Gert Meesters over Kuifje en het Hergéjaar

“IEDEREEN EN NIEMAND IS ERFGENAAM VAN HERGÉ”

Dominique Soetaert

E ven voorstellen: Gert Meesters is de vaste striprecensent van *Focus Knack*. Meesters, germanist van opleiding, behaalde een doctoraat in de Nederlandse taalkunde aan de K.U.Leuven en geeft tegenwoordig les aan de Universiteit van Luik. In deze 'Romaneske special' over Kuifje laat hij zijn licht schijnen over het Hergéjaar en België's beroemdste stripfiguur.

Hoe hebt u het Hergéjaar beleefd?

Ik heb het een beetje van op afstand gevolgd en hier en daar deelgenomen aan een evenement. In de Venetiaanse Gaanderijen in Oostende heb ik de tentoonstelling bezocht en ik heb er ook de gelijknamige cursus *Met Kuifje aan zee* gegeven. Ook de tentoonstelling in het Centre Pompidou te Parijs heb ik gezien. Daarnaast heb ik de nieuwe biografie gelezen en uiteraard de kranten gevolgd. Al bij al was het een indrukwekkend feestprogramma. Dat dit in de media zo uitgebreid belicht werd, is een groot succes. Allicht zal het feestprogramma ook deels als doel gehad hebben de dalende verkoopcijfers van Kuifje tegen te gaan. Een betere marketing kun je je moeilijk voorstellen.

Hoe groot is de invloed van Hergé op de hedendaagse striptekenaars? Kan er iemand doorgaan als zijn erfgenaam?

Deze vraag is niet eenvoudig te beantwoorden. Je zou kunnen zeggen dat iedereen en niemand de erfgenaam van Hergé is. Iedereen is schatplichtig aan hem, omdat Hergé de normen van de Frans-Belgische strips gecreëerd heeft. Anderzijds is er niemand die het doet als hij, dus een rechtstreekse erfgenaam heeft hij niet. Daarentegen staat dan weer dat er heel wat striptekenaars zijn heldere stijl zijn gaan volgen of heruitgevonden hebben. Ik denk daarbij aan iemand als de jonge Gentse illustrator Jan Van Der Veken.

Het Hergéjaar bracht heel wat nieuwe publicaties voort. Zijn er dingen die eruit springen?

Absoluut. In de eerste plaats denk ik aan *La petite bibliothèque du Tintinologue* met onder meer een bijdrage van Jan Baetens (promotie 1979). Een heel goed initiatief. Ook de nieuwe biografie heeft me in positieve zin verrast. Er waren al twee biografieën verschenen, maar toch

bevatte het boek nog heel wat nieuwe, aanvullende informatie. Het gevaar is dan dat het geheel wat te concreet en bijgevolg saai wordt, maar zoals gezegd: ik vond het een heel goede aanvulling.

Dit jaar raakte bekend dat Spielberg een Kuifje-film zal maken. Kan Kuifje de Amerikaanse harten beroeren?

Dat is koffiedik kijken, want veel hangt af van hoe het gebeurt en hoeveel middelen er ter beschikking gesteld worden. Feit is dat Kuifje al tamelijk bekend is in de VS onder andere dankzij de sterke merchandising, hoewel de verkoopcijfers van de albums niet ongelooflijk zijn. Laten we zeggen dat er veel potentieel is, maar veel hangt dus af van de beschikbare middelen.

Heeft het Hergéjaar de Stichting Moulinsart opener gemaakt of blijft ze zich vastbijten in haar beschermzucht? Is er verandering merkbaar?

Het is inderdaad zo dat de Stichting vroeger defensief was, hoewel het natuurlijk nodig is dat de artistieke nalatenschap van Hergé beschermd wordt. Zo is Kuifje de enige stripfiguur waarvan je als journalist niet zomaar beelden mag gebruiken, zelfs niet met de nodige referenties. Maar ik heb het gevoel dat ze iets losser aan het worden zijn: zo had ik voor mijn cursus in Oostende geen toestemming gevraagd om beelden te gebruiken. Er was iemand van de Stichting aanwezig, maar hij heeft er geen aanstoot aan genomen. Bovendien stelde de Stichting tijdens het Hergéjaar heel wat beelden beschikbaar op hun website, dus we kunnen misschien spreken van een opening.

Zou er in het huidige striptklimaat sprake kunnen zijn van Kuifje? Het blijkt vandaag moeilijker dan ooit om als striptekenaar een positie te veroveren...

Uiteraard is het vandaag veel moeilijker om gelijk welk album te publiceren, omdat er véél meer concurrentie is. Zo worden bijvoorbeeld in Frankrijk jaarlijks 5.000 albums per jaar uitgebracht. Hergé was een van de eerste stripauteurs en had toentertijd een quasi monopolie. Anderzijds: een monstersucces is nog altijd mogelijk. Als een stripalbum er héél hard uitspringt, zal het nog altijd succes kennen. Denk maar aan Titeuf in Frankrijk: de strips bestaan nog maar tien jaar, maar er worden per album 3 miljoen exemplaren verkocht.

Het soort strips die het genre 'groot' gemaakt hebben (Kuifje, Asterix), worden vandaag toch niet meer gemaakt. Hoe komt dat?

Ze worden wel nog gemaakt, maar zijn relatief onbekend. De grote concurrentie zoals aangehaald is hier de oorzaak van.

Waarom zou de jeugd vandaag Kuifje *nét* wel (of *nét* niet) moeten lezen?

Ik vind niet dat de jeugd per se Kuifje moet lezen. Als kind vond ik Kuifje persoonlijk niet leuk, ik ben het maar op latere leeftijd gaan appreciëren. Het is bovendien zo dat er op de Vlaamse markt heel goede concurrentie is voor de leeftijdsgroep van 6 tot 12 jaar, wat het er niet eenvoudiger op maakt. Anderzijds hoort Kuifje natuurlijk bij de absolute klassiekers in het genre, vroeg of laat wordt er toch naar teruggegrepen...

Een aantal dilemma's...

Mooiste album? *De geheimzinnige ster*. De sterke nachtmerriebeelden blijven bij.

Hergé estheet of Hergé geëngageerde intellectueel? Estheet. Hij vond zichzelf helemaal geen intellectueel. Voor hem waren strips amusement, die in de eerste plaats leesbaar en mooi moesten zijn.

Kuifje of Haddock? Kapitein Haddock. Als personage heeft hij toch wat meer profiel dan Kuifje.

Jansen of Janssen? Pas, want we zouden een esthetische discussie over hun snor moeten houden, voor de rest is er geen onderscheid tussen hen.

